

Nader onderzoek huismussen,
Groenestraat te Doornenburg

Nijverdal, 30 april 2020
Projectnummer 20.046 (versie 2)

Colofon

Titel	Nader onderzoek huismussen, Groenestraat Doornenburg
Uitvoering	Otte Groenadvies bv
Opdrachtgever	MJH Vastgoed B.V. t.a.v. Menno Verfürden Stationsstraat 26 6662 BC Elst gld 06-17118692 menno@mjhvastgoed.nl
Projectnummer	20.046 (versie 2)
Datum	28 april 2020
Status	Tussentijdsrapport

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Brilsweg 1a
7441 BV te Nijverdal
Tel: 06 - 511 77 946
mail: info@ottegroenadvies.nl

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
1.1. AANLEIDING EN DOEL.....	4
1.2. DOEL	4
1.3. HUIDIGE SITUATIE	4
1.4. PROJECT VOORNEMEN	5
2. WETTELIJK BELANG	6
3. METHODIEK	7
3.1. WERKWIJZE HUISMUSSENONDERZOEK	7
3.2. OVERZICHT VELDBEZOeken	11
4. RESULTATEN	12
4.1. HUISMUSSEN	12
4.2. OVERIGE SOORTEN VOGELS.....	13
5. EFFECTENBEOORDELING	14
5.1. HUISMUSSEN	14
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	15
6.1. OVERZICHT VAN DE BEVINDINGEN	15
6.2. AANBEVELING	15
7. GELDIGHEIDSDUUR	16
8. BIBLIOGRAFIE.....	17

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel

In (ruimtelijke) plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten Wet natuurbescherming. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. In dit kader is een quickscan uitgevoerd voor de voorgenomen nieuwbouw-, sloop-, en renovatiewerkzaamheden. (Otte Groenadvies, 7 februari 2019 – Rapportnummer 1907)

Uit deze quickscan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk fungeert als vaste rust- en/of verblijfplaats voor huismussen. Indien dat het geval is, dan heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied voor huismussen.

1.2. Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

Huismussen

- Zijn er huismussen aanwezig?
- Welke functie(s) heeft de planlocatie en de omgeving voor huismus?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?
- Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
- Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren?

1.3. Huidige situatie

In de huidige situatie is het plangebied op te delen in drie locaties. De locaties bestaan uit een agrarisch perceel met een schuur/voormalige kassencomplex die niet meer in gebruik is (zie afbeelding 1 – nr. 1-3), een woning die wordt verbouwd, zie afbeelding 1 – nr. 4 & 5 en een perceel die wordt gebruikt als geiten/paardenweide (zie afbeelding 1 – nr. 6 & 7). In afbeelding 1 is een globale indicatie gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 1: Locatie plangebied (rood) (Kadviewer, sd)

1.4. Project voornemen

Met de voorgenomen ontwikkelingen wordt de bestaande schuur geamoveerd en wordt op dezelfde locatie circa 23 nieuwe woningen gerealiseerd. Er is één bestaande woning aanwezig die verbouwd wordt, zie afbeelding 1 – nr. 4 & 5. Daarnaast wordt er een pool gegraven zie afbeelding 2 . Ten behoeve van de reconstructie worden de groene elementen zo veel mogelijk gehandhaafd. De uitvoering van het plan is gepland na het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

Afbeelding 2. Globale inrichting toekomstige situatie plangebied ik zie op de kaart dat aan de noordkant van het perceel een waterpartij wordt gepland. (Hylkema Erfgoed Advies en Ontwerp, 2018)

2. Wettelijk belang

Op de nader onderzoeken is sinds 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) (Overheid, 2015) van kracht. De wet is een vervanging van en samenbundeling van drie voorgaande wetten, nl;

- Natuurbeschermingswet 1998;
- Boswet;
- Flora- en Faunawet.

Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden. Per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen, bescherming van;

- Gebieden;
- Soorten;
- Houtopstanden.

3. Methodiek

Allereerst zal de werkwijze voor het huismussenonderzoek besproken, daarnaast is in paragraaf 3.2 een overzicht weergegeven van het doel van de verschillende veldbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

3.1. Werkwijze huismussenonderzoek

Als basis voor dit onderzoek is de methodiek gebruikt zoals deze wordt omschreven in het Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*) versie 1.0, BIJ12 juli 2017. Er wordt 1 à 2 uur na zonsopkomst en/of 2 uur voor zonsondergang geïnventariseerd, waarbij optimale activiteiten het beste in de ochtend kunnen worden waargenomen. Het onderzoek vindt plaats in de periode van 1 april – 15 mei. (BIJ12, 2017)

Tijdens de inventarisatie moet gelet worden op de habitatkenmerken waarvan de huismus afhankelijk is. Er wordt in beeld gebracht waar zich de locaties zijn van de nesten, rustplaatsen en functioneel leefgebied van de huismus bevinden. Daarnaast wordt er gekeken naar een nest indicatieve waarneming zoals nestbouw en bedelende jongen en een waarneming van de potentiële broedbiotoop wat zich bijvoorbeeld uit in zingende mannetjes of een paartje bij een potentiële nestplaats.

Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Barr & Stroud, Sierra Binocular 8x42). Op het perceel, de bebouwing en directe omgeving van het plangebied is een visuele inventarisatie uitgevoerd.

3.1.1. Omschrijving planlocatie(s) m.b.t. de huismus

Groenestraat 21 Gendt (Hooihuis)

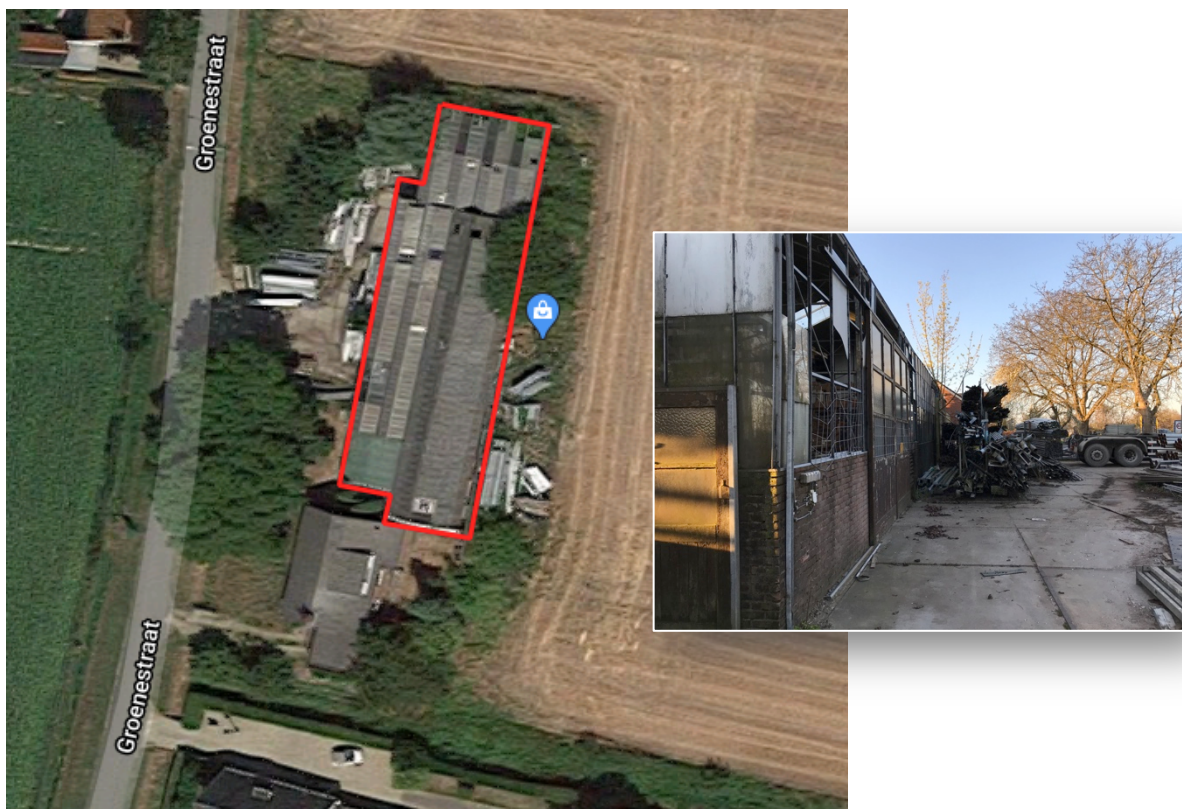
Afbeelding 3 & 4. Groenestraat 21 Gendt (Hooihuis) (Google Maps, z.d.)

- De bebouwing, “het Hooihuis” is opgebouwd uit een spouwmuur, een houten etage met dakpannen dak;
- Het perceel bestaat uit weide waarop begrazing van kleinvee plaatsvindt;
- Ten noordoosten van het Hooihuis staat een kassencomplex met opslagplaats;
- De voorzijde van het perceel, gezien vanaf de Groenestraat is een oude bongerd aanwezig;
- In de directe omgeving, het naastgelegen perceel bestaat uit een regulier onderhouden siertuin waarin inheemse natuurlijke- en gecultiveerde soorten aanwezig zijn. In deze tuin bevinden zich de benodigde zandplekken;
- Wateraanbod middels voorzieningen voor de dieren, de tuin en de directe omgeving.

Afbeelding 5: Schematische weergave habitat van de huismus (Google Maps, z.d.)

Groenestraat 24 Doornenburg (Schoor)

Afbeelding 6 & 7. Groenestraat 24 Doornenburg (Schoor) (Google Maps, z.d.)

- De bebouwing, “schuur” is opgebouwd uit een steensmuur, met wanden van hout en glas en golfplaten dak;
- Het perceel is grotendeels verhard, op een deel is een struiklaag met opgaande bomen aanwezig;
- Aan de zuidzijde van het perceel staat een woning;
- In de directe omgeving, de naastgelegen perceel bestaat uit een regulier onderhouden siertuin waarin inheemse natuurlijke- en gecultiveerde soorten aanwezig zijn. In deze tuin bevinden zich de benodigde zandplekken;
- Het omliggende gebied vind akkerbouw plaats;
- Wateraanbod middels voorzieningen voor de dieren, de tuin en de directe omgeving

Afbeelding 8: Schematische weergave habitat van de huismus (Google Maps, z.d.)

3.2. Overzicht veldbezoeken

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de onderzoeksdata en omstandigheden tijdens het onderzoek naar huismussen. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door Ing. P. Otte, directeur/eigenaar bij Otte Groenadvies bv en T.M. Stam, Gecertificeerd Stadswerk Flora en Fauna controleur.

Huismussenonderzoek

Datum	Soort onderzoek	Periode	Tijdstip onder zoeken	Zon op/onder	Eerste/ laatste waarneming totaal	Temp.	Windkr.	Weertype
6 april 2020	Huismus	Ochtend	07:50uur/ 08:45 uur	06:56 uur	n.v.t.	9°C	1Bf	Helder
24 april 2020	Huismus	Ochtend	07:15 uur/ 08:00 uur	06:17 uur	n.v.t.	8°C	1Bf	Licht bewolkt

4. Resultaten

4.1. Huismussen

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. Huismussen zijn sociale dieren: broeden, foerageren, baltsen, stofbaden nemen, slapen en uitzwermen na de broedperiode zijn allemaal activiteiten die in groepsverband plaatsvinden.

De functionele leefomgeving moet voldoen aan een continu aanbod aan voedsel, waarbij voldoende dekking aanwezig is binnen 5 à 10 meter. De dekking bestaat uit stekelige struiken, begroeide gevels, schuttingen of groenblijvende begroeiing als klimop. Daarnaast moeten er enkele grote bomen aanwezig zijn die dienen als leverancier voor eiwitrijk voedsel zoals zachte insecten, larven en rupsen voor de jongen. Ook moeten er voldoende slaapgelegenheden aanwezig zijn in de vorm van groenblijvende hagen, gevelbegroeiing op plekken onder daken. Tot slot moeten er droge zandige plekken aanwezig zijn voor het nemen van een stofbad, water om te drinken en te baden en plekken waar kleine steentjes of grit gevonden kan worden. (BIJ12, 2017)

Huismussen zijn in tegenstelling tot veel andere vogels 's Ochtens rond zonsopkomst nog niet erg actief met zingen, wel 1-2 uur na zonsopkomst; aan het eind van de morgen neemt de zangactiviteit weer af. Op de gezamenlijke slaapplekken en foerageerplaatsen wordt wel volop gekwetted en getijlt.

De eileg is van eind maart tot begin april, met tamelijk synchrone eerste leg-piek in tweede helft april/begin mei. De huismus heeft twee tot drie (soms vier) broedsels per jaar, meestal 4-6 eieren, broedduur 12-14 dagen, nestjongen periode rond 17 dagen, uitgevlogen jongen worden 1-2 weken gevoerd. (BIJ12, 2017)

Aanwezigheid

6 april 2020

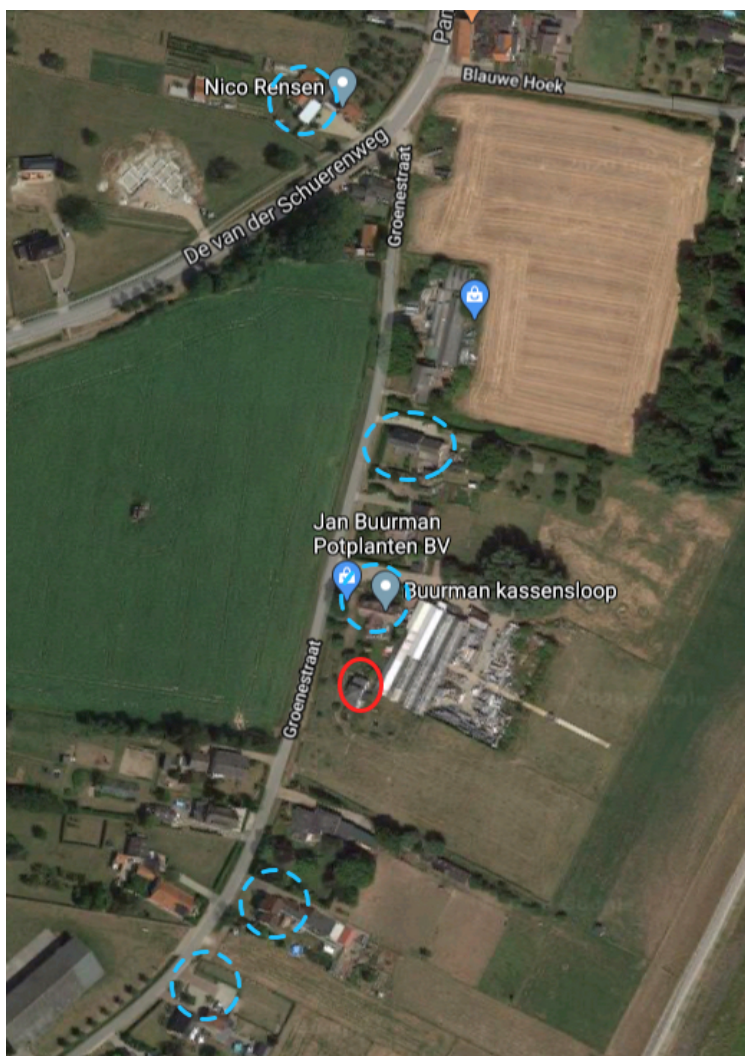
De weersomstandigheden waren helder, droog en 9°C. Tijdens het onderzoek zijn bij het hooihuis meerdere foeragerende huismussen rondom de bebouwing aangetroffen. Met regelmaat waren er 5 mannetjes tijlpend op het dak aanwezig. In en nabij te amoveren schuur zijn geen huismussen aangetroffen. Op diverse percelen langs de gehele Groenestraat zijn huismussen aangetroffen.

24 april 2020

De weersomstandigheden waren licht bewolkt, droog en 8°C. Tijdens het onderzoeksmoment zijn meerdere foeragerende huismussen rondom de bebouwing aangetroffen. Op het dak van de bovenetage waren zes mannetjes zingend aanwezig. In- en nabij te amoveren schuur zijn geen huismussen aangetroffen. Op de naastgelegen percelen aan de Groenestraat zijn wederom meerdere woningen waar huismussen verblijven waargenomen.

Afbeelding 6: Locatie huismusnestplaats (geel) (Google Maps, z.d.)

Afbeelding 7: Planlocatie (rood), Nabijgelegen bebouwing met huismussen (blauw) (Google Maps, sd)

4.2. Overige soorten vogels

Tijdens beide onderzoeksmomenten zijn naast huismussen ook enkele kauwen, duiven, merels en andere zangvogels waargenomen. Op de planlocatie zijn geen nesten van bovengenoemde soorten aangetroffen.

5. Effectenbeoordeling

5.1. Huismussen

Verblijfplaatsen

Groenestraat 21 Gendt (Hooihuis)

Op basis van het uitgevoerde huismussenonderzoek zijn op de planlocatie, zes nest/verblijfplaatsen van huismus aangetroffen.

- De verblijfplaatsen bevinden zich onder het dak van de bovenste etage. Bij werkzaamheden (zo als bv. aanpassing constructie, inpandig timmerwerk en plaatsen van zonnepanelen enz..) aan de bovenste etage waar verstoring door wordt veroorzaakt dient een ontheffing voor huismus te worden aangevraagd;
- Mits de werkzaamheden alleen plaatsvinden op de begaande grond en er zorgvuldig wordt gewerkt, dat er kan worden gegarandeerd dat er geen verstoring, vernieling en/beschadiging van de nestplaatsen plaatsvindt hoeft er geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel moet er een ecologisch werkprotocol (EWP) worden opgesteld.

Groenestraat 24 Doornenburg (Schoor)

Op basis van het uitgevoerde huismussenonderzoek zijn op de planlocatie geen nest/verblijfplaatsen van huismus aangetroffen.

Foeragegebied

Het foeragegebied van een huismus bestaat uit begroeiing als struiken, hagen, klimop en kruidenrijke vegetaties. Deze geven voldoende beschutting tegen predatie en zijn over het algemeen jaarrond groen.

Tijdens de ruimtelijke ontwikkeling wordt er ten noorden (zie nummer 1, 2 & 3) wordt het perceel opnieuw ingericht. Hierbij wordt het agrarische perceel groen ingericht naar een 'siertuin'. Ten zuiden van de planlocatie (zie nummer 4, 5, 6 & 7), waar het huismussenonderzoek is uitgevoerd zal geen verandering plaats vinden in het aanwezige groen. Hierdoor treden er geen veranderingen op in het foeragegebied van de huismus. Negatieve effecten zijn hierdoor uit te sluiten.

Functioneel leefgebied

De functionele leefomgeving van een nest- en rustplaats van de huismus bestaat uit plaatsen die nodig zijn om ze als zodanig te laten functioneren. Een nest kan alleen succesvol functioneren als er voldoende habitat met een goede kwaliteit aanwezig is.

Tijdens de ruimtelijke ontwikkeling blijven de elementen waar het habitat van een huismus aan moet voldoen ongeroerd. Hierdoor verandert het habitat niet voor de aanwezige huismussen en zijn negatieve effecten, mits er zorgvuldig wordt gewerkt uitgesloten.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1. Overzicht van de bevindingen

Groenestraat 21 Gendt (Hooihuis)

Soortgroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen
Huismussen	Ja	mogelijk	Ontheffing/ EWP

Groenestraat 24 Doornenburg (Schuur)

Soortgroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen
Huismussen	Nee	nee	geen

6.2. Aanbeveling

Groenestraat 21 Gendt (Hooihuis)

Huismus:

- Uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk effect heeft ook beschermde nest en verblijfplaatsen van huismussen;
 - Bij werkzaamheden aan de bovenste etage die verstoring/ vernieling van nest- en verblijfplaatsen veroorzaken dient een ontheffing bij de provincie Gelderland te worden aangevraagd;
 - Mits de werkzaamheden alleen plaatsvinden op de begaande grond en er zorgvuldig wordt gewerkt, dat er kan worden gegarandeerd dat er geen verstoring, vernieling en/beschadiging van de nestplaatsen plaatsvindt hoeft er geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel moet er een ecologisch werkprotocol (EWP) worden opgesteld.
- Op de planlocatie worden geen negatieve effecten verwacht op het foerageergebied;
- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van huismussen;

Groenestraat 24 Doornenburg (Schuur)

Huismus:

- Uit onderzoek is gebleken dat inde schuur geen nest en verblijfplaatsen van huismus aanwezig zijn. De voorgenomen amovatie en ontwikkeling van de planlocatie heeft geen negatief effect op deze soort. Op de planlocatie worden geen negatieve effecten verwacht op het foerageergebied;
- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van huismussen;

7. Geldigheidsduur

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezag (provincie Gelderland) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 1. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

8. Bibliografie

- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Huismus*. Opgeroepen op 24 April 7, 2020, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>
- Google Maps. (sd). Opgeroepen op 24 April 2020, van <https://www.google.nl/maps>
- Google Maps. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 24 April 15, 2020, van <https://www.google.nl/maps>
- Hylkema Erfgoed Advies en Ontwerp. (2018, 11 23). Landgoed De Blauwe Hoek. Utrecht, Utrecht.
- Kadviewer. (sd). Opgeroepen op 24 April 7, 2020, van <https://kadviewer.map5.nl>
- Overheid. (2015, December 16). Opgeroepen op 24 April 2020, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01>